

TAYVAN PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Nüfus	23,38 milyon
Dil	Çince (Mandarin)
Yüzölçümü	36.188 km ²
Başkent	Taipei
Başlıca Şehirleri	Taoyuan, Taichung, Tainan, Kaohsiung

Coğrafi Konum

Tayvan, Pasifik Okyanusu'nda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin güney doğusunda yer almaktadır. Çin ana karasının güneydoğu kıyılarının 160 km açığında yer alan bir adadır. Tayvan Adası'nın yanı sıra Tayvan Takımadaları'ndaki 21 adayı, batıdaki Pescadores Adaları'nı kapsar. Tayvan Adası, kuzeyde Doğu Çin Denizi, doğuda Büyük Okyanus, güneyde Bashi Kanalı, batıda da Tayvan (Formoza) Boğazı ile çevrilidir.

Siyasi ve İdari Yapı

Tayvan idari olarak 4 bölge, 5 özel idare ve 17 il (Hsien) bölünmüştür. Her ilin, kendisine ait kaza ve nahiyeler üzerinde geniş nüfuzu ve otoritesi mevcuttur.

Nüfus ve İstihdam

2025 yılı tahminlerine göre Tayvan'ın nüfusu 23,38 milyondur. Nüfusun artış oranı giderek düşmektedir ve bu oran sifıra yaklaşmıştır. Nüfus artışının sifıra yaklaşmasının yanı sıra giderek artan ortalama yaşam beklentilerinin sonucu olarak, nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. 2026 yılında 65 yaş üstü insanların toplam nüfusa oranının %20,6'ya yükseleceği tahmin edilmektedir. Nüfusun %2'si yerli halktan oluşurken, geri kalanı ise Çin ana karasından gelen göçmenlerden oluşmaktadır. Bu göçmenlerin %85'ini Fujian eyaletinden gelenler, %15'ini ise anadili Hakkaca olan Guangdong bölgesinden gelen Hakka kökenli Çinliler oluşturmaktadır.

Düzenli olarak artan iş gücü ile işsizlik oranındaki güçlü doğrusal bir ilişki dikkat çekmektedir. 2003 yılında 9,6 milyon kişi olan iş gücü 2024 yılında 11,6 milyon kişiye yükselmiş olup, 2025 yılında 11,64 milyon olacağı tahmin edilmektedir. 2017 yılında %3,76 olan işsizlik oranı, zaman zaman inişler sergilese de 2024 yılı verileri göre %3,4 olmuştur ve 2025 yılında da aynı oranın kaydedileceği tahmin edilmektedir. Nüfusun giderek yaşlanacağı düşünüldüğünde, Tayvan'ın bu işsizlik oranı seviyelerini gelecekte de koruması beklenmektedir.

Doğal Kaynaklar

Tayvan tarihi boyunca tarım, Tayvan ekonomisinin ana unsurlarından biri olsa da şehirleşme ve sanayileşmeyle birlikte yıllar geçtikçe önemini yitirmiştir ve günümüzde tarımın GSYİH'deki payı %1,4 dolaylarındadır. Tayvan topraklarının aslında dörtte biri ekilebilir alanlardan oluşmaktadır. Fakat zamanla katma değeri daha yüksek olan sanayinin tarımın önüne geçmesiyle tarım yapılabılır alanın oranı giderek azalmıştır. Tarım yapılabılır alanın sınırlı olması dolayısıyla tarım potansiyeli sınırlı olan Tayvan'ın tarım konusunda dışa bağımlı olması kaçınılmazdır. Pirinç ve çay en önemli iki

üründür. Bundan başka egzotik meyveler, tatlı patates, buğday, yerfıstığı, soya fasulyesi, darı, muz, şeker kamışı ve yerelması da yetiştirilir. Tayvan aynı zamanda, görel olarak sınırlı miktarda maden ve minerallere sahiptir. Fakat Tayvan'da geniş kömür yataklarının olduğu bilinmektedir. Kömür, doğalgaz, kireçtaşı, mermer, alüminyum ve petrol başlıca mineralleridir. Ancak bu kaynakların genel olarak ticari bir değeri bulunmamaktadır ve Tayvan enerji ihtiyacını karşılamak için ithalat yapmak zorundadır. Bunun yanı sıra Tayvan'da 3 tane nükleer santral bulunmaktadır. Dördüncü nükleer santral inşaatının devam etmesine rağmen halkın tepkisinden dolayı alternatif kaynaklar üzerinde çalışılmaktadır. Bu yüzden son yıllarda Tayvan'ın hidrokarbon ürünleri tüketimi artmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	757,34	797,0	884,39	971,45	1018,48	1054,98	1082,75	1169,82
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	1,1	4,8	3,7	2,1	2,5	2,4	2,4	2,2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	32 337	34 060	37 827	41 586	43 637	45 240	46 471	50 252
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,5	2,2	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	14,0	14,1	13,8	13,1	13,8	13,7	13,6	12,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Nüfus (milyon)	23,42	23,40	23,38	23,36	23,34	23,32	23,3	23,28
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	29,0	26,3	23,4	20,9	18,2	15,4	12,7	9,8

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin başarılı olmasını sağlayacak koşulları yaratmak üzere Tayvan yönetimi, politikalarını özellikle 3 konu üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bunlar; yeni işletmelerin kurulmasını teşvik etmek, altyapıyı geliştirmek ve bebek endüstrileri korumaktır. Bu yönde ilk önemli adım, yatırımları teşvik amacıyla, yeni kurulan firmalara vergi indirimi sağlanması olmuştur. Ayrıca Tayvan yönetimi ihracatı arttırmak için 1960'lı yılların ortasında Kaohsiung Şehri'nde, dünyanın ilk ihracat serbest bölgesini (export processing zone) açmıştır. Yine aynı amaçlarla 1970 ve 1980'li yıllarda yoğun altyapı yatırımları yapılmıştır.

1990 yılında yönetim, Tayvan'ı çok uluslu faaliyetler için bir "Asya-Pasifik Bölgesel Operasyonlar Merkezi" (Asia-Pacific Regional Operations Center-APROC) haline getirmeyi planladığını açıklamıştır. Başlangıç itibarıyla APROC, Tayvan'ı imalat, telekomünikasyon, hava ve deniz taşımacılığı, finansal hizmetler ve medya alanlarında bölgesel bir merkez haline getirmeyi amaçlamıştır. Ancak bu plan çok eleştirilmiş ve 1997 yılında Yönetim, öncelikle Tayvan'ın imalat ve telekom alanlarında sahip olduğu çekiciliğinin arttırılması konusunda yoğunlaşılacağını açıklamak durumunda kalmıştır.

Tayvan yönetimi, geleneksel olarak çok uluslu yabancı şirketlerin Tayvan'daki doğrudan yatırımları üzerinde sıkı kontrol uygulamış ve ancak stratejik açıdan yararlı olan ve yüksek teknoloji transferi vadeden şirketleri teşvik etmiştir. Bu korumacı eğilim, enerji gibi bazı sektörlerde sürmekle beraber, bazı telekom sektörlerine yabancı yatırımcıların girişi 1996 yılı ortalarından bu yana kolaylaştırılmıştır.

Tayvan'ı ekonomik liberalizasyonunu hızlandırması yönünde zorlayan önemli bir nedenlerden birisi, Tayvan'ın Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) yapmış olduğu üyelik başvurusudur. DTÖ'ye üye olmak için gerekli koşulları karşılamak üzere bazı sektörlerde giriş serbestleştirilmiştir. 1994 yılından bu yana, yabancı portföy yatırımcıları için Tayvan piyasasına giriş çok kolaylaşmış ve 1997 yılında emlak sektörü yabancılara açılmıştır. 1999'da yabancı yatırımcıların Tayvan'daki azami ortaklık payları oranı %50'ye çıkarılmış, DTÖ'ye girişten sonra bu sınırlamanın da

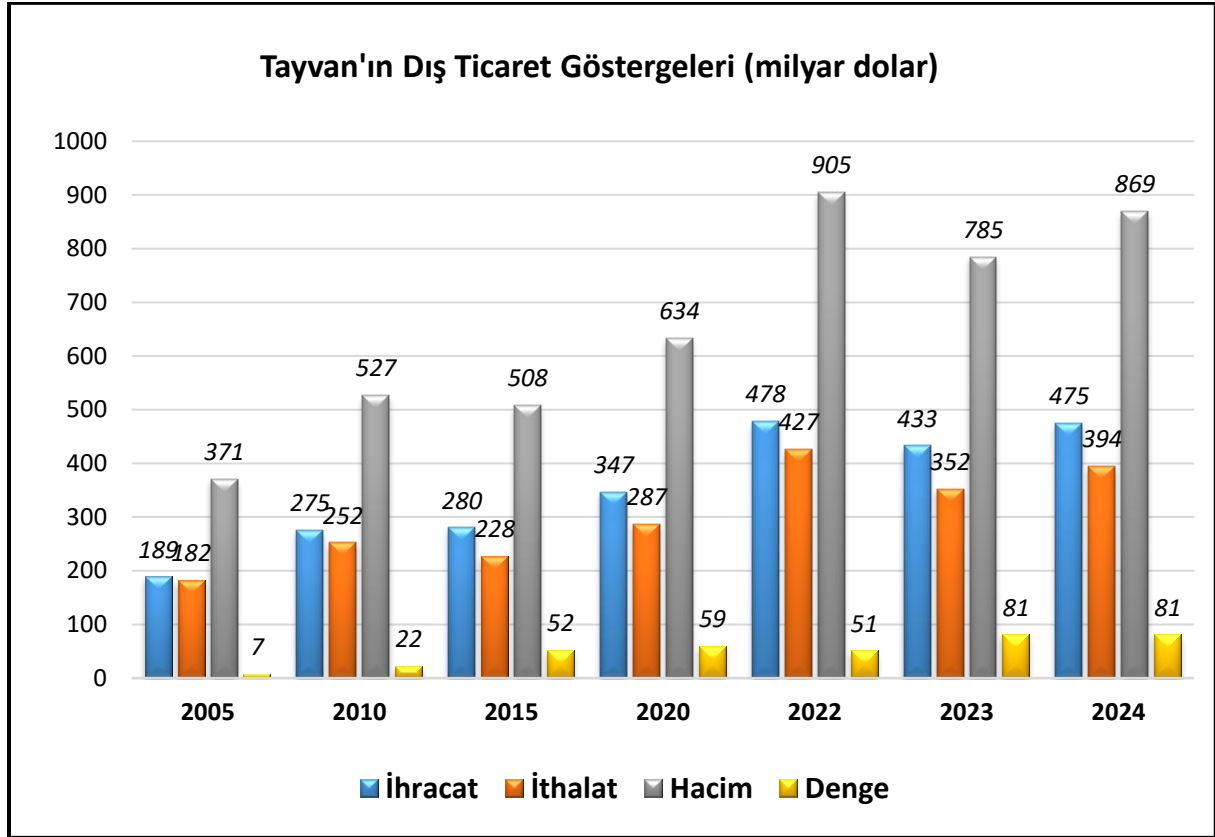
kalkacağı belirtilmiştir. 2002 yılında Tayvan'ın DTÖ üyeliğine kabul edilmesi neticesinde ekonominin dış rekabete açılması hızlandırılmıştır.

1949 yılından önce, özellikle şeker ve pirince dayalı tarım temelli bir ekonomiye sahip olan Tayvan, Kore Savaşı nedeniyle ABD'den gelen büyük miktardaki yardımlar ve yapılan arazi reformları sayesinde elde edilen tarımsal üretim fazlasını, sanayileşme amacıyla kullanmıştır. Böylece 1952-1960 yılları arasında endüstriyel üretim yaklaşık %240 yükselmiş ve sürdürülen ihracata yönelik sanayileşme programları başarı sağlamıştır. 1970'lerde ise Tayvan ağır sanayi ve kimyasallar üzerinde yoğunlaşınca ekonomik büyüme daha da büyük oranlarda petrol krizine rağmen devam etti. 1980'li yılların başında dünya piyasalarında rekabete imkan verecek şekilde ucuz, düşük katma değerli ve emek yoğun tüketim mallarının kitle üretiminde zorluklarla karşılaşıldığından, bunun üzerine başta elektrikli ürünler ve kimyasallar olmak üzere, sermaye ve teknoloji yoğun endüstrilerde üretime yönelme olmuştur.

1990'larda birçok emek-yoğun üretim yapan Tayvan firması, üretim merkezlerini ucuz işgücünün olduğu Çin ana karasına kaydırmıştır. 1990 yılından bu yana, Çin ana karasındaki Tayvan kaynaklı yatırımlar 100 milyar doları geçmiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

Doğal kaynakları göreli olarak sınırlı olan Tayvan, hammadde ve ara mal ithal ederek mamul mal ihraç etme stratejisinde uzmanlaşmıştır. Bundan dolayı hem ithalatı hem de ihracatı büyük rakamlara ulaşmıştır. 2024 yılında ihracat 474,6 milyar dolar, ithalat ise 394,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Birkaç yıl öncesine kadar Tayvan'ın dış ticaretinde ABD ve Japonya en önemli ülkeler olmakla birlikte, son yıllarda Çin ana karası ülkenin dış ticaretindeki ağırlığını arttırmıştır. 2024 yılı itibariyle Çin ülkenin ihracatında ABD'den sonra ikinci, ithalatında ise ilk sırada yer almıştır. Bu üç ülkenin ekonomilerindeki gelişmeler doğrudan Tayvan'ın dış ticaretini etkilemektedir.

ABD, Tayvan'ın ihracattaki en büyük pazarıdır. 2024 yılında ABD'ye ihracat 111,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İkinci sıradaki Çin ana karasına ihracat 96,9 milyar dolar olmuştur. Çin ana karasına ihracat, Tayvan'ın özellikle elektronik ürünlerdeki ihracatında önemli bir rol üstlenmektedir. Tayvanlı ihracatçılar Çin ana karasındaki ucuz maliyetlerden faydalanmak için burada ürettikleri ürünleri reeksport yoluyla ABD, AB ülkeleri ve Japonya'ya satmaktadırlar. ABD ve Çin ana karasının yanı sıra Tayvan'ın önemli miktardaki ihracatı Asya kıtasına başta Hong Kong olmak üzere; Japonya, Singapur ve Güney Kore'ye yönelmiştir. Diğer taraftan Çin, Japonya, ABD ve Güney Kore, Tayvan'ın ithalatında ve karşılıklı ticarete giderek önemi artan ticari ortaklarıdır. Ayrıca, Malezya, Avustralya, Singapur, Vietnam, Endonezya, Tayland gibi

Asya-Pasifik ülkelerinin yanı sıra, başta Almanya olmak üzere bazı AB ülkeleri de Tayvan'ın önemli ticari ortakları arasındadır.

Tayvan'ın ihracatı 2024 yılında, bir önceki yıla göre %9,6 oranında artarak 474,62 milyar dolar olmuştur. Yabancı sermayeli şirketlerin önünde engeller bulunan Tayvan'ın bu engelleri önce sektör bazında olmak üzere yavaş yavaş kaldırmaktadır. Telekomünikasyon sektörüne yapılan yabancı yatırımların önündeki engeller kısa süre içinde tamamen kaldırılacaktır. Böylece yabancı sermayeli şirketlerin Tayvan'ın ihracatına gelecekte önemli katkıda bulunması beklenmektedir.

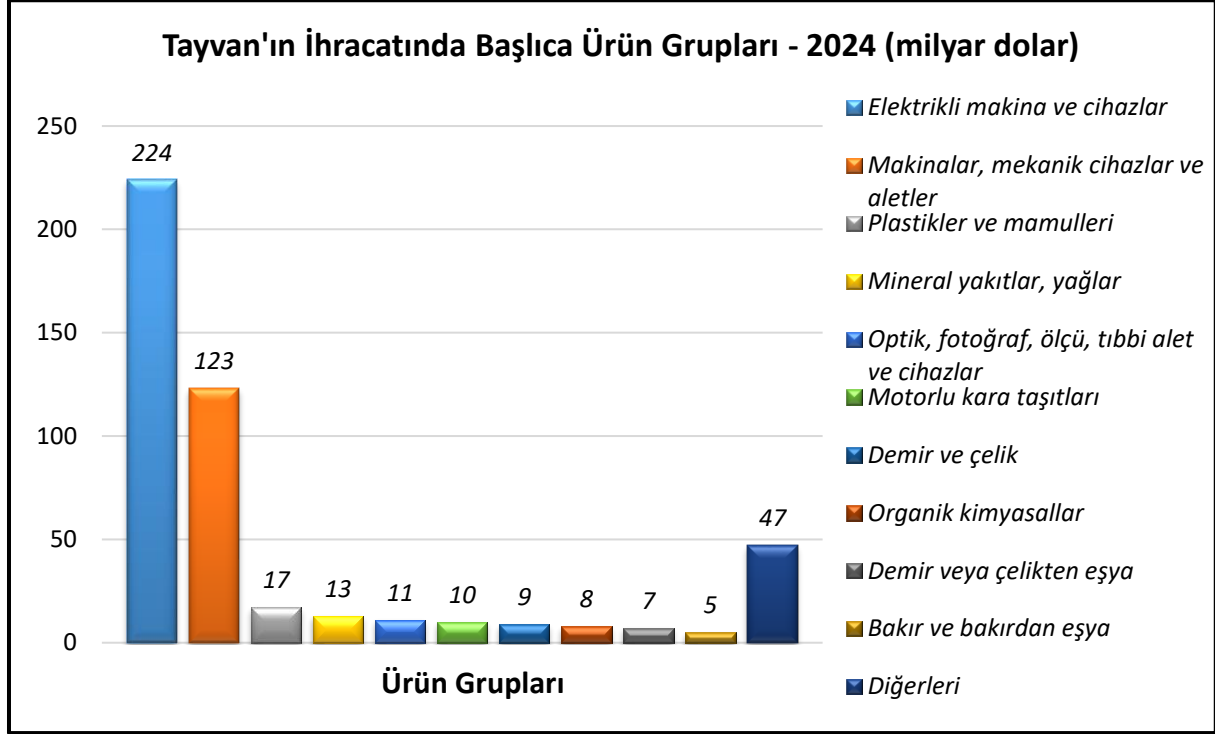
Yerli özel sermayeye sahip şirketlerin ihracat içindeki oranı da giderek artmaktadır. Son yıllarda, özellikle yabancı sermayeli şirketler de üretimde katma değer düzenli bir şekilde artmaktadır. Buna bağlı olarak da otomatik bilgi işlem makineleri gibi katma değeri yüksek ürünlerin ihracatı da artmaktadır.

İhracat artışına karşılık pek çok ihraç ürününün ithal girdiler içermesi nedeniyle ithalatta da önemli bir büyüme olmuştur. Petrol ve maden cevherleri gibi hammaddelerin ithalatında düzenli bir artış eğilimi görülmektedir. Zira yerli üretim artık ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Tayvan'da hasadın kötü olduğu yıllarda mısır, soya fasulyesi gibi temel gıdaların ithalatında da artışlar görülmektedir. Bu ihtiyacın görülmesinde tarımla uğraşan Tayvan nüfusunun üretimde katma değeri yüksek olan organik gıda ve çiçek gibi ürünlere yönelmesinin büyük etkisi vardır.

2013 yılına kadar Tayvan'ın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülke Japonya iken bu yıldan itibaren Çin ana karası ilk sıraya yükselmiştir. Tayvan'ın ithalatında Çin ana karasını ABD ve Japonya takip etmektedir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

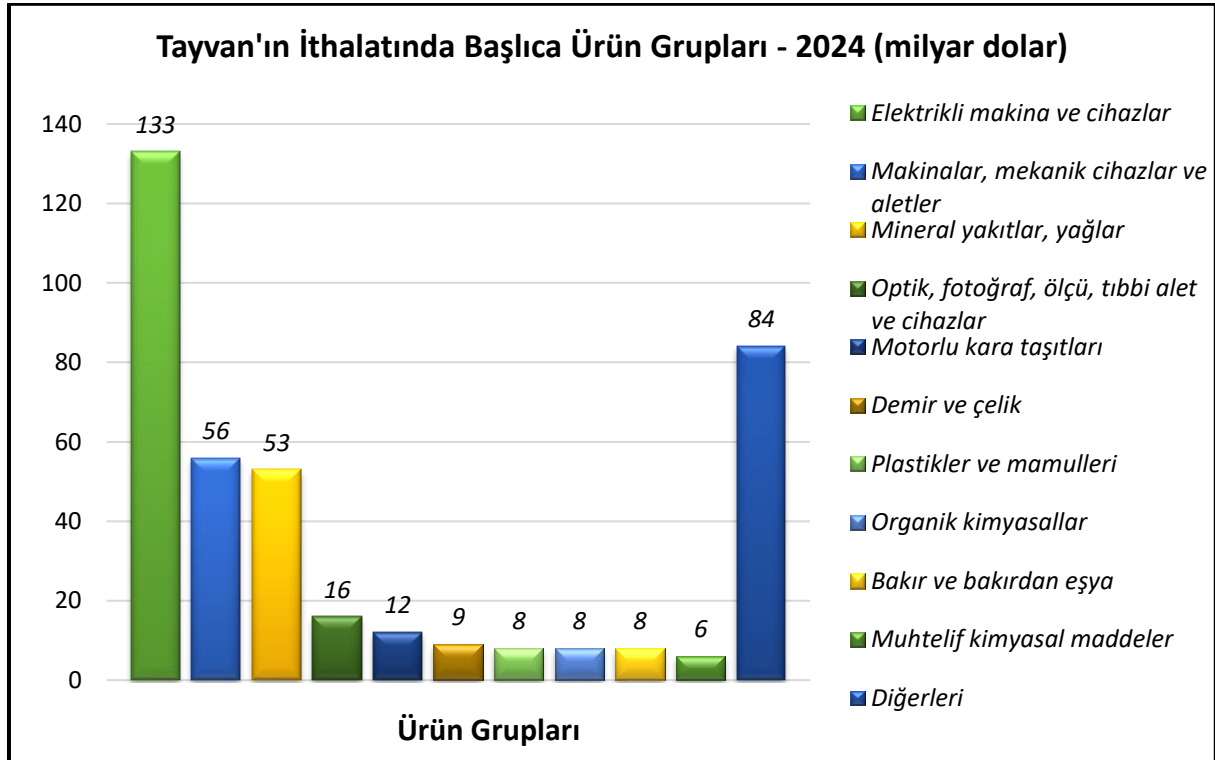
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

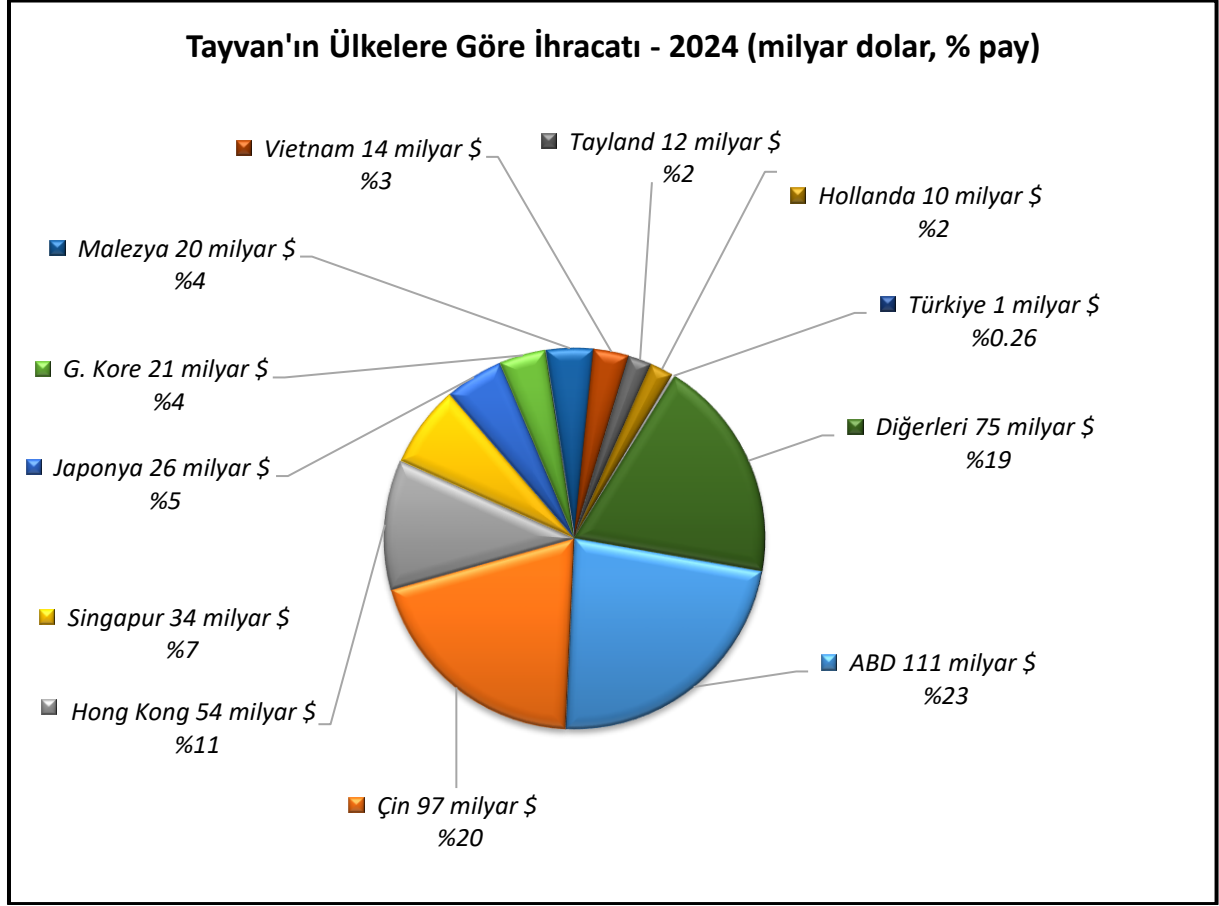

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

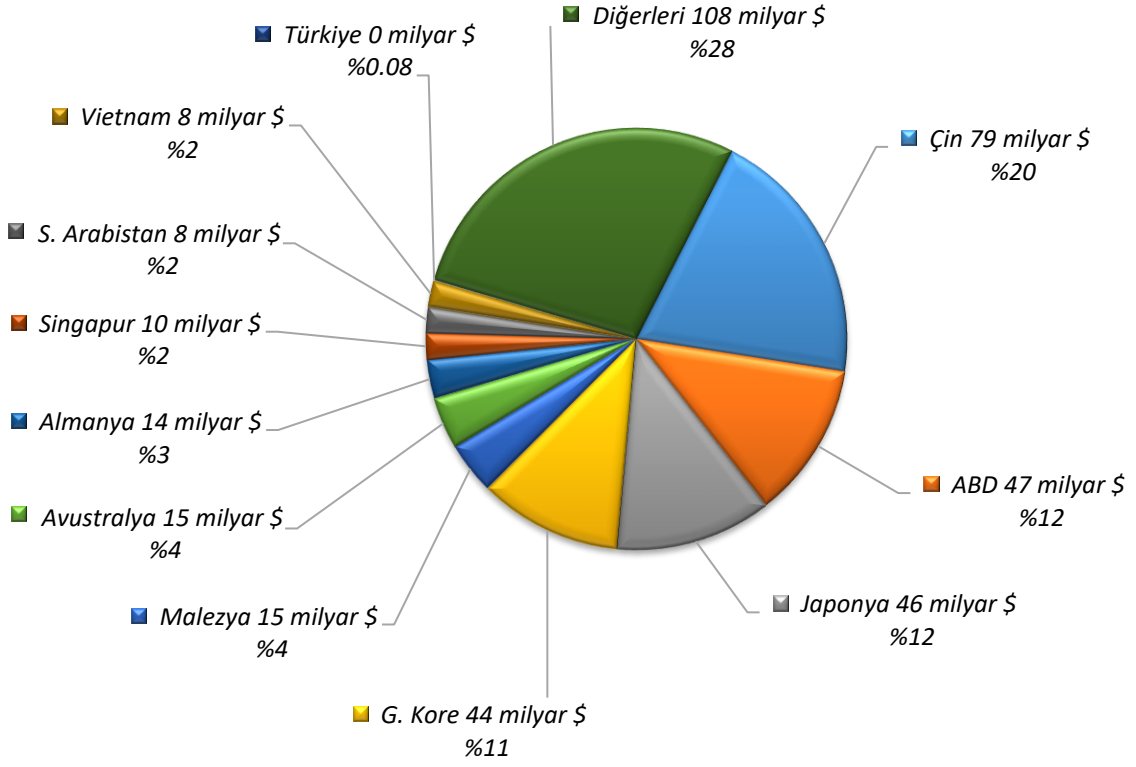

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Tayvan'ın Ükelere Göre İthalatı - 2024 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Tayvan DYY konusunda net olarak ihracatçıdır. Tayvan'dan çıkan sermaye ağırlıklı olarak Çin ana karasına ve diğer Güneydoğu Asya ekonomilerine doğru yönelmektedir.

Tayvan'a gelen doğrudan yabancı yatırımların menşei incelendiğinde Çin ana karası, ABD, Japonya, Hong Kong ve Singapur öne çıkan ülkelerdir. İletişim teknolojisine yönelik parça üreten sektörler ile kimya sektörü DYY yatırımlarının yöneldiği önemli sektörlerdir. Hizmetler sektöründe finansal hizmetler ile emlak sektörü en çok yatırımı çeken alanlardır.

1990'larda birçok emek-yoğun üretim yapan Tayvan firması, üretim merkezlerini ucuz işgücünün olduğu Çin ana karasına kaydırmıştır. Çin ana karasındaki Tayvan kaynaklı yatırımlar 1990 yılında 100 milyar doları aşmıştır.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	-300,00	-80,00	-90,00	300,00	450,00	607,00	712,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	-0,20	-0,10	-0,10	0,30	0,40	0,40	0,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	30 007	29 927	29 837	30 137	30 587	31 194	31 906
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

1995 yılına kadar göreceli olarak dengeli bir biçimde ilerleyen Türkiye ile Tayvan arasındaki dış ticaret rakamları, 1995 sonrasında Türkiye aleyhine bir seyir izlemeye başlamıştır. Türkiye ile Tayvan arasındaki ticari ilişkiler, 1996 yılından bu yana ticaret hacmi açısından değerlendirildiğinde, zaman zaman inişler ve çıkışlar gösterse de genel olarak düzenli sayılabilecek bir gelişme göstermektedir. İlk kez 1 milyar dolarlık ticaret hacmi 2004 yılında aşılmıştır. İkili ticaret 2010 yılında ise yaklaşık 2 milyar Amerikan dolarına yükselmiştir. Dış ticaret hacmi, 2015 yılında 2,1 milyar dolara, 2022 yılında 2,52 milyar dolara yükselmiştir. Söz konusu hacim, 2023 yılında ise 2,35 milyar dolara, 2024 yılında 1,65 milyar dolara gerilemiştir.

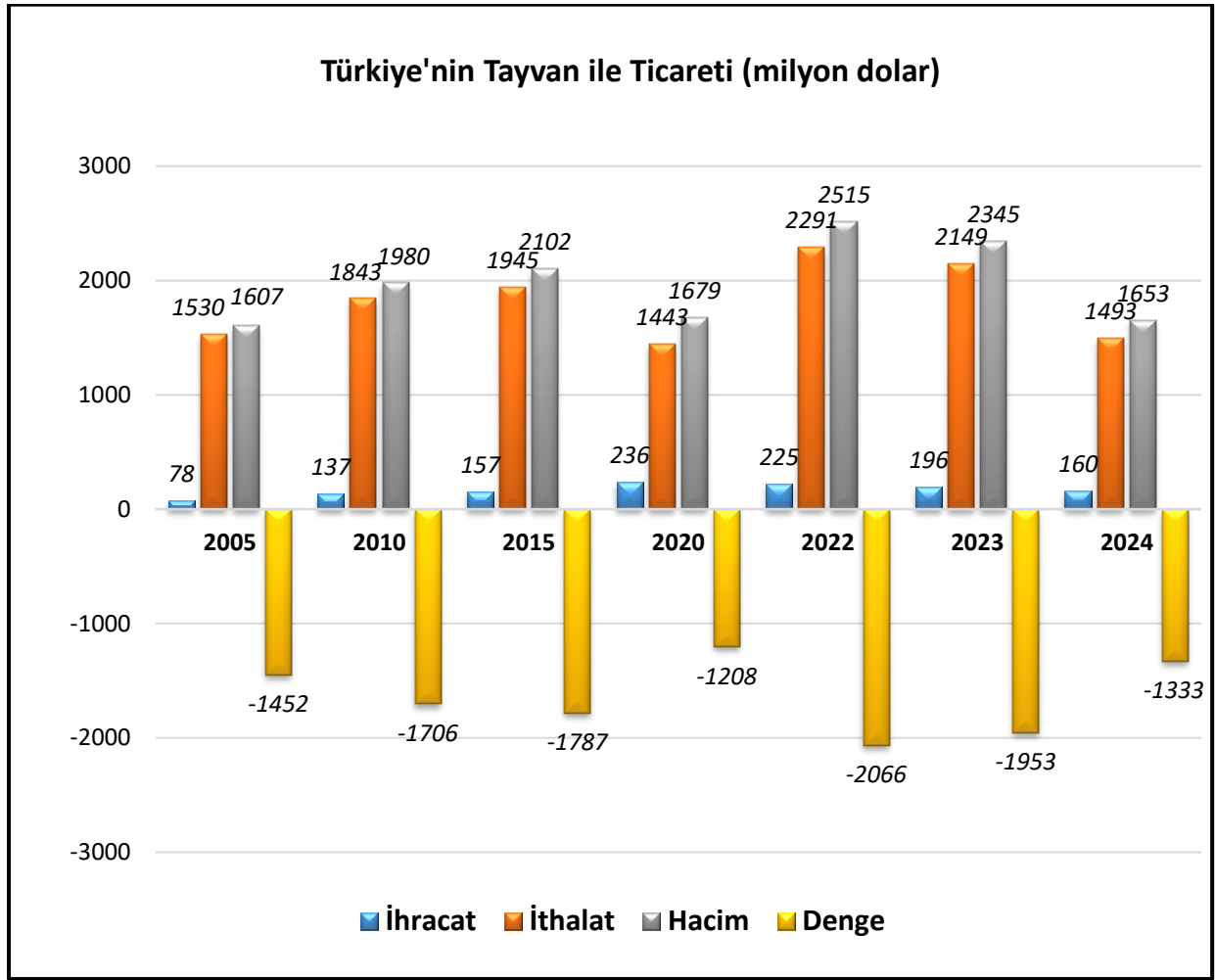
Tayvan'la ikili ticarete, 2022 yılı itibariyle 2,07 milyar Amerikan doları olarak kaydedilen ticaret açığı, 2023 yılında 1,95 milyar dolara, 2024 yılında ise 1,33 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin Tayvan'a ihracatı 2022 yılında 224,95 milyon dolar, 2023 yılında %13,0 oranında azalışla 195,76 milyon dolar olmuştur. İhracat 2024 yılında ise %18,3 oranında azalarak 159,88 milyon dolar olmuştur. Fakat bu seviye gerek Tayvan'ın ithalat potansiyeli gerek Türkiye'nin üretim ve ihracat kapasitesi dikkate alındığında yeterli görülmemektedir.

Yüksek kişi başına düşen milli geliri ile iç tüketime dayalı büyüme sürecine geçmeye çalışan Tayvan'a yönelik Türkiye'nin ihracatının yeterli bir seviyeye ulaşamamasının temel nedenleri olarak, bu Tayvan'daki tüketim eğilimleri ile pazar farklılığı, Tayvan pazarının "kendine özgü" yapısı, bölge içi (Güneydoğu Asya ve Pasifik) ticaretin çok güçlü olması, Tayvan'ın başta Çin ana karası ve Japonya olmak üzere önemli küresel ticaret ülkeleri ve blokları tarafından çevrelenmesi, Türkiye ile Tayvan arasında özel ticaret anlaşmalarının bulunmaması ve karşılıklı yatırım ilişkilerinin yeterince gelişmemiş olması ve ihracatçılarımızın Tayvan ve Asya-Pasifik bölgesine yönelik sistematik çalışmalar yürütmemesi gösterilebilir.

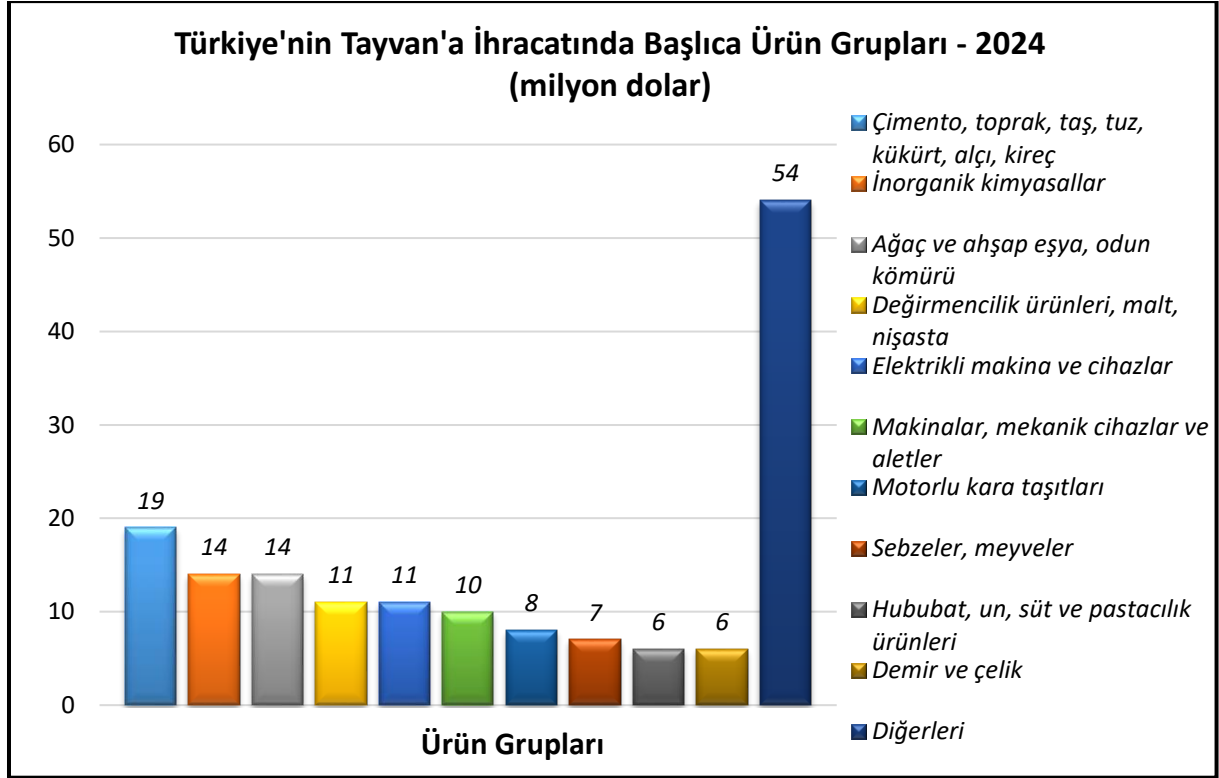
Tayvan ile ticari ilişkilerimiz ithalat ağırlıklı bir gelişim sergilemektedir. 2002 yılında 522 milyon Amerikan doları olan ithalatımız, 2005 yılında 1,5 milyar, 2022 yılında 2,3 milyar dolarlık rekor seviyeye ulaşmıştır. 2023 yılında yaklaşık 2,15 milyar dolar olarak kaydedilen ithalat, 2024'te %30,5 oranında azalarak, 1,49 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye-Tayvan Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Tayvan'a İhracatında Başlıca Ürünler

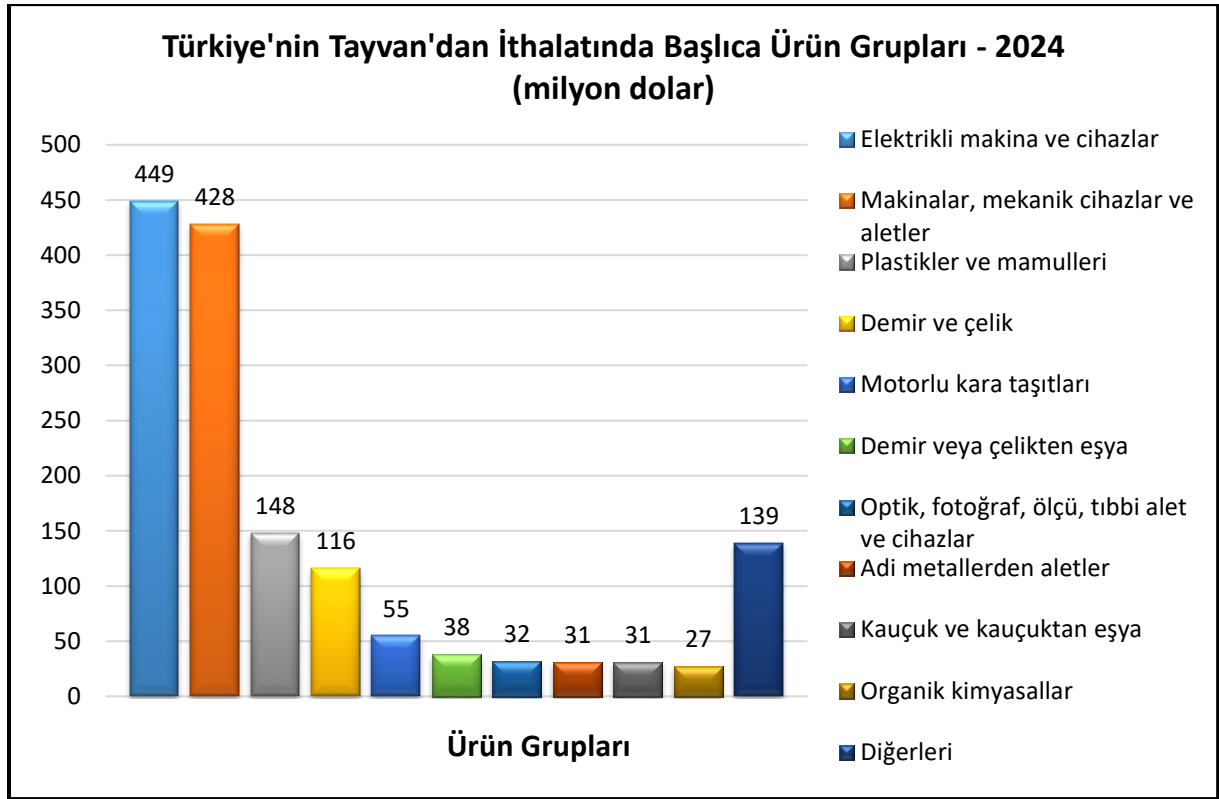

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Tayvan'a ihracatında başlıca ürünler: Ağaç ve diğer odunsu maddelerden mamul yonga levhalar, OSB levhalar vb. levhalar; nişastalar ve inülin; mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar; tabii boratlar ve bunların konsantreleri; otomobiller ve diğer binek araçlar; yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri; makarnalar ve kuskus; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan dozlandırılmış ilaçlar olarak sıralanmaktadır.

Türkiye'nin Tayvan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Tayvan'dan gerçekleştirilen ithalatın yapısı incelendiğinde, ithalatın önemli bir bölümünün yatırım ve ara mallarından oluştuğu görülmektedir. 2024 yılı verilerine göre Türkiye'nin Tayvan'dan ithalatında öne çıkan kalemler: Elektronik entegre devreler; metal işleme merkezleri (takım tezgahları); telefon cihazları; demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri; metal işlemeye mahsus torna tezgahları; otomatik bilgi işlem makineleri; stiren polimerleri ve demir veya çelikten vidalar, cıvatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb. eşyadır.

EKLER:***EK-1: Tayvan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		478 224 690	432 943 057	474 618 994	100	9,6
8542	Elektronik entegre devreler	183 834 946	166 745 858	164 902 009	34,7	-1,1
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	17 399 860	39 027 612	84 544 339	17,8	116,6
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	17 267 562	14 348 261	14 527 323	3,1	1,2
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	12 928 243	13 014 960	12 457 053	2,6	-4,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16 715 765	12 647 155	12 281 617	2,6	-2,9
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	8 818 930	7 256 871	8 753 309	1,8	20,6
8524	Düz panel ekran modülleri (dokunmaya duyarlı ekranlar içersin içermesin)	0	4 375 352	8 168 068	1,7	86,7
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	5 058 496	4 769 356	4 948 056	1,0	3,7
8534	Baskı devreler	7 042 954	4 991 003	4 921 724	1,0	-1,4
8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	5 757 751	4 507 393	4 505 143	0,9	0
7318	Demir veya çelikten vidalar, civatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb eşya	6 121 729	4 593 878	4 369 567	0,9	-4,9
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 594 019	4 387 025	4 236 517	0,9	-3,4
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	5 381 484	3 703 565	3 404 559	0,7	-8,1
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	3 050 862	3 020 076	3 143 922	0,7	4,1
8714	87.11 ila 87.13 Pozisyonlarındaki taşıtların aksam, parça ve aksesuarı	5 467 943	3 152 134	2 755 274	0,6	-12,6

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-2: Tayvan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		427 241 617	351 666 960	394 062 784	100	12,1
8542	Elektronik entegre devreler	87 676 455	73 296 448	94 290 764	23,9	28,6
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	30 944 772	25 117 812	23 874 237	6,1	-5,0
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	29 841 968	19 537 447	17 601 052	4,5	-9,9
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	5 593 269	6 883 543	12 931 269	3,3	87,9
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	20 615 316	13 257 547	12 623 499	3,2	-4,8
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	16 303 506	11 758 988	9 331 232	2,4	-20,6
8703	Otomobiller	6 532 776	7 922 485	8 167 522	2,1	3,1
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	7 606 806	7 167 807	7 866 559	2,0	9,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 532 893	6 206 417	7 177 432	1,8	15,6
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	9 032 562	4 854 212	6 486 791	1,6	33,6
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	3 962 460	3 386 555	5 119 402	1,3	51,2
8534	Baskı devreler	4 209 018	3 593 330	4 803 402	1,2	33,7
9030	Osiloskop, spektrum analizörleri vb cihazlar; alfa, beta, gama, X-ışını, kozmik ve diğer ışınları ölçme-bulma cihazları	4 789 090	3 493 055	4 713 047	1,2	34,9
9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	4 429 360	3 422 693	3 868 364	1,0	13,0
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4 533 048	4 125 318	3 843 296	1,0	-6,8

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-3: Tayvan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		478 224 690	432 943 057	474 618 994	100	9,6
1.	ABD	74 996 910	76 534 443	111 406 703	23,5	45,6
2.	Çin	120 718 939	95 883 867	96 876 025	20,4	1,0
3.	Hong Kong	64 485 324	56 530 783	53 606 607	11,3	-5,2
4.	Singapur	29 424 584	29 799 421	33 701 119	7,1	13,1
5.	Japonya	33 622 190	31 411 873	25 805 218	5,4	-17,8
6.	G. Kore	22 115 913	18 196 766	20 787 628	4,4	14,2
7.	Malezya	17 005 608	15 185 135	19 912 739	4,2	31,1
8.	Vietnam	14 503 539	11 743 919	14 261 579	3,0	21,4
9.	Tayland	7 537 689	10 905 738	11 767 181	2,5	7,9
10.	Hollanda	8 869 080	12 943 405	9 677 248	2,0	-25,2
11.	Meksika	4 836 177	4 757 944	7 904 792	1,7	66,1
12.	Hindistan	5 322 710	6 010 254	7 886 334	1,7	31,2
13.	Almanya	8 801 425	8 134 092	6 883 535	1,5	-15,4
14.	Avustralya	7 545 616	5 792 710	5 667 463	1,2	-2,2
15.	Filipinler	7 641 644	5 053 409	4 241 858	0,9	-16,1
...
27.	Türkiye	1 571 042	1 468 875	1 212 570	0,26	-17,4

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-4: Tayvan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		427 241 617	351 666 960	394 062 784	100	12,1
1.	Çin	83 720 261	70 378 482	79 259 544	20,1	12,6
2.	ABD	46 044 852	41 255 922	46 622 420	11,8	13
3.	Japonya	54 448 068	44 302 372	46 419 846	11,8	4,8
4.	G. Kore	34 149 196	28 468 712	43 729 040	11,1	53,6
5.	Malezya	13 525 461	9 691 271	14 612 378	3,7	50,8
6.	Avustralya	24 705 736	17 287 015	14 572 928	3,7	-15,7
7.	Almanya	14 235 660	13 878 287	13 531 388	3,4	-2,5
8.	Singapur	12 519 763	9 505 955	9 706 660	2,5	2,1
9.	S. Arabistan	11 502 411	9 154 109	8 431 470	2,1	-7,9
10.	Vietnam	6 965 764	6 165 967	7 921 667	2	28,5
11.	Endonezya	11 222 683	7 385 599	7 704 262	2	4,3
12.	Tayland	6 266 474	5 381 650	6 226 367	1,6	15,7
13.	Hollanda	10 199 163	7 422 108	5 048 068	1,3	- 32
14.	Fransa	3 978 572	4 328 493	4 825 508	1,2	11,5
15.	Rusya Federasyonu	4 882 729	4 199 001	4 556 343	1,2	8,5
...
52.	Türkiye	394 196	348 036	301 547	0,08	-13,4

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-5: Türkiye'nin Tayvan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		224 948	195 761	159 884	100	-18,3
4410	Ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar	14 550	14 489	12 066	7,5	-16,7
1108	Niştastalar ve inülin	1 275	10 317	10 563	6,6	2,4
2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	8 819	8 148	9 677	6,1	18,8
2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	10 075	9 430	7 824	4,9	-17,0
8703	Otomobiller	37 592	21 862	6 122	3,8	-72,0
2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	2 047	2 983	5 346	3,3	79,2
1902	Makarnalar ve kuskus	5 234	4 904	5 317	3,3	8,4
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	5 453	5 610	4 752	3,0	-15,3
8503	Sadece veya esas itibarıyla 85.01 veya 85.02 pozisyonlarındaki makinalarda kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	43	879	3 654	2,3	315,7
7202	Ferro alyajlar	9 049	2 752	3 036	1,9	10,3
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	843	1 270	2 431	1,5	91,4
7407	Bakır çubuklar ve profiller	0	0	2 162	1,4	-
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1 523	1 559	2 130	1,3	36,6
6115	Külötlü çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	1 948	2 447	2 032	1,3	-17,0
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	160	404	1 937	1,2	379,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EK-6: Türkiye'nin Tayvan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		2 290 505	2 148 840	1 493 213	100	-30,5
8542	Elektronik entegre devreler	254 700	279 846	191 510	12,8	-31,6
8457	Metal işlemeye mahsus işleme merkezleri, tek istasyonlu tezgahlar ve çok istasyonlu transfer tezgahları	206 657	226 115	99 854	6,7	-55,8
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	96 088	97 593	85 988	5,8	-11,9
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	3 440	112 493	78 215	5,2	-30,5
8458	Metal işlemeye mahsus torna tezgahları (tornalama merkezleri dahil)	134 364	127 353	53 913	3,6	-57,7
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	50 401	59 610	53 300	3,6	-10,6
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	46 793	70 154	46 289	3,1	-34
7318	Demir veya çelikten vidalar, civatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb eşya	31 672	32 603	29 894	2,0	-8,3
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	30 265	38 043	29 426	2,0	-22,7
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	105 615	46 082	25 874	1,7	-43,9
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	48 002	24 190	24 953	1,7	3,2
8477	Kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyanın imaline mahsus diğer makina ve cihazlar	27 348	23 416	22 901	1,5	-2,2
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	40 153	29 020	21 257	1,4	-26,8
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	21 398	20 541	19 428	1,3	-5,4
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	14 485	8 693	19 190	1,3	120,8

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri